

Hana Cervinkova

Maynooth University, Irlandia

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1333-1349>

Maria Czerepaniak-Walczak

Uniwersytet Szczeciński, Polska

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7565-5904>

Bogusława Dorota Gołębnik

Uniwersytet Dolnośląski DSW, Polska

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6163-5208>

Od redakcji

Niniejszy numer poświęcamy upamiętnieniu twórcy i wieloletniego redaktora naczelnego *Forum Oświatowego* Profesora Zbigniewa Kwiecińskiego. Wspominając z wdzięcznością to, co i jak wniósł ten wybitny demiurg naukowej debaty do pedagogicznego świata akademickiego i, przyjmując ze względów oczywistych oddolną (lokalną) i z konieczności fragmentaryczną perspektywę, podejmujemy jednocześnie próbę osadzenia podjętej rekonstrukcji wkładu w rozwój czasopisma w nieco szerszym kontekście.

W pierwszej części sekcji zatytułowanej „Zbigniew Kwieciński. Promotor zmiany społeczno-kulturowej przez debatę naukową (Polskie Towarzystwo Pedagogiczne i *Forum Oświatowe*)” zarysowujemy wpisanie Forum w działalność Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Tekst autorstwa Bogusławy Doroty Gołębnik „Zbigniew Kwieciński. Twórca i wieloletni redaktor naczelnny czasopisma *Forum Oświatowe*”, oparty na analizie treści 37 tomów i 71 numerów, czasopisma afiliowanego przy PTP, które ukazują się nieprzerwanie od 1990 roku, obudowany jest trzema tekstami ukazującymi działalność Towarzystwa przez pryzmat organizowanych przez nie

debat naukowych. Jest to artykuł Marii Czerepaniak-Walczak „O Zjazdach Pedagogicznych oraz tym, który im przewodził” uzupełniony przedrukami dwóch tekstów Joanny Rutkowiak oraz Henryki Kwiatkowskiej, współpracujących przez cały okres przewodzenia przez Profesora działalności podejmowanej „w ramach i przez PTP”, a w przypadku prof. Kwiatkowskiej także pracy w redakcji *Forum*.

W pierwszym z nich, o przeglądowym charakterze, Maria Czerepaniak-Walczak, rekonstruując, zgodnie tytułowym sformułowaniem, charakter tych cyklicznych wydarzeń, skupiających setki naukowców i praktyków edukacji, podejmujących za każdym razem ważne, jeśli nie doniosłe, bo uwrażliwiające na zagrożenia, ale i wskazujące kierunki radzenia sobie czy wychodzenia poza krytyczne miejsca sytuacji edukacyjnej w Polsce i problemy związane z budowaniem tożsamości pedagogiki, akcentuje rolę demiurga, którą niewątpliwie pełnił (przyjmował w nich) wieloletni Przewodniczący Towarzystwa – Zbigniewa Kwieciński.

Przedruk, dzięki uprzejmości redakcji *Ars Educandi*, eseju Joanny Rutkowiak „Towarzystwo naukowe w czasach trudnych: esej na 35 lecie PTP”, opublikowanego w *Ars Educandi* w 2017 roku, oraz tekstu Henryki Kwiatkowskiej, zamieszczonego w Dziale „Kronika Oświatowa” w pierwszym, podwójnym numerze *Forum* z 1990 roku, trafnie oddają – naszym zdaniem – dyskusje dotyczące zaangażowania środowiska naukowego związanego z Polskim Towarzystwem Pedagogicznym w odpowiadanie na wyzwania praktyki. Autorka pierwszego z nich dokonując z okazji 35-lecia PTP przeglądu głównych sfer działalności tego stowarzyszenia, doceniając sukcesy badawcze i publikacyjne na tle innych tego typu zrzeszeń naukowców, stawia niezwykle ważne pytanie o bariery realizacji „celu społecznego obiegu myśli pedagogicznej sprzyjającej zmianie edukacji pojmowanej jako ruch i dzieło społeczne” (s. 11). Drugi tekst, zatytułowany „Kultura jako czynnik rozwoju cywilizacji humanistycznej”, przyjmujący charakter sprawozdania z konferencji, która odbyła się w Jabłonnie w 1988 roku, a więc w okresie poprzedzającym zmianę ustrojową, oddaje nie tylko wagę prowadzonej tam i wtedy debaty (diagnozy *status quo*, prognozy i śmiało rysowane kierunki dalszych prac)¹, ale i jej klimat nacechowany wrażliwością, odwołaniem, to zainteresowanie zmianą świata podbudowane najnowszymi ustaleniami z zakresu nauk społecznych oraz inspiracjami z szeroko rozumianej humanistyki.

W sekcji drugiej („Zbigniew Kwieciński doktorem *honoris causa* Dolnośląskiej Szkoły Wyższej”) wracamy pamięcią do uroczystości nadania Profesorowi Zbigniewowi Kwiecińskiemu pierwszego w historii Dolnośląskiej Szkoły Wyższej (obecnie Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW) doktoratu *honoris causa*. Przedrukujemy tekst laudacji wygłoszonej przez pierwszego rektora uczelni Roberta Kwaśnicę, wypisy z recenzji autorstwa Profesorów Ryszarda Borowicza i Zbyszko Melosika, dr hab. Prof. DSW Bogusławy Doroty Gołębnik oraz wykład doktorski wygłoszony w trakcie uroczystości przez Zbigniewa Kwiecińskiego zatytułowany „Nierówno pod sufitem”.

1 W tekście zostało też uwidocznione ówczesne stanowisko prof. Kwiecińskiego „pasujące jako żywo” do współczesnej sytuacji oświaty.

Przygotowanie niniejszego numeru poświęconego Profesorowi Zbigniewowi Kwiecińskiemu, twórcy i wieloletniemu Redaktorowi *Forum Oświatowego*, nie było proste. Trudno przyjąć Jego nagłe odejście. Zostanie po Nim pustka nie tylko w środowisku pedagogicznym, ale też w życiu wielu osób, które miały zaszczyt Go poznać i korzystać z Jego wiedzy i przyjaźni. Mamy nadzieję, że niniejsza kolekcja tekstów, odebrana zostanie przez Czytelników jako nasz skromny wkład w upamiętnienie działalności Profesora, która/y inspirował/a i będzie nadal inspirować wielu teoretyków, badaczy i praktyków edukacji.